

מעולם לא חיבבתי קללות. שעה שהיו בני אדם מתחילים לקלל האחד את השני הייתי תמיד נתקף בהרגשה של אי נוחות. אולם הפעם גרם לי הדבר תענוג מיוחד. נהניתי לראות את שני התרנגולים האלה, קפיטן מילס, קצין-המבצעים הגדודי, וקפיטן ביל, קצין-המבצעים החטיבתי, כשהם עומדים ניצים, מוכנים לטרוף האחד את השני.

— "מה, לכל הרוחות, אתם עושים עם כמויות כאלה של תיל?" צעק ביל.

— "מה, לכל השדים, חושב אתה", השיב מילס, "אנחנו בולעים אותו, מוכרים אותו?

או אולי אנו מעבירים את כל התיל הזה אל האויב?"

— "אל תצעק עלי", צעק ביל, "אתה חושב שנולדתי אתמול? הצרה היא שנדמה לכם

שאתם הגדוד היחידי הצריך להגן על גזרה זו, ושהכל מגיע לכם. לחטיבה יש עוד יחידות,

וגם הן נזקקות לאמצעים ולתיל, אתה מבין?"

— "אני מבין שאתה יושב 10 ק"מ בעורף", השיב מילס, "ולכשתתחיל כאן ההתקפה

תתחוב ודאי את הראש המטופש שלך לאיזו שוחה עמוקה ותמשיך להרהר בתיל שאנו משחיתים כאן".

— "שמע", שאג ביל, "אל תהיה כל כך חכם. עוד לפני שחשבת על הקרב הראשון היו

מאחורי כבר קרבות רבים. ובכל זאת, מה עלי להגיד למח"ט, למה לכם כמות כזאת של תיל?"

— "תגיד לו כי לכשניגשים כבר פעם לארגן כהלכה מתחם-גדודי מוגן, הרי זה ענין

מסובך, וזה גוזל כמויות עצומות של תיל, ובעיקר מפני שאת הגדרות אנו מותחים לאורך

משימות-הסכנה, אתה מבין?"

— "אתם רק מסבכים את הענין", השיב ביל, "אני אדבר על כך עם קצין-האגם

החטיבתי, נראה מה הוא יגיד".

הוא לא ציפה לתשובה. התניע את מכונתו ונסע. השאיר אחריו ענן אבק שהתרומם

אט-אט עד שנעלם.

רץ-המג"ד בא והתייצב לפני.

— "קפיטן גיל", אמר, "המג"ד מבקש שתתעב מיד לפניו!"

הלכתי אליו, כשאני מהרהר בדושיה ששמעתי זה עתה, כשבאתי מצאתיו כורע על גבי מפה, כשהוא גותן מפעם לפעם הוראות לקצין-המבצעים שכבר נמצא אתו.

— "גיל חביבי", אמר לי המג"ד, "את הדברים העיקריים כבר קבעתי. גבולות המהחם נקבעו, כן קבעתי את שטחי-ההשמדה, את גזרות האחריות, ואת תכנית-האש השלדית. אגב, כל אחת משלוש הגזרות קיבלה שני קנים ללא-דחע 106. זכור שאנו צפויים להתקפת-אויב בכל אחת מהגזרות."

— "היכן תהיה מחלקת-הטנקים?" שאלתי.

— "ביום היא תהיה מחוץ למתחם, שם בחורשה. בלילה נכניס אותה לתוך המתחם."

— "האם יכול אני לגשת מיד לעבודה?" שאלתי.

— "כן, לך! מיד יתלוו אליך קצין-התותחנים ומפקד מחלקת-ההנדסה. אתה, כמפקד

מחלקת המק"ב, תקבע בדיוק את עמדת המק"ב ליום וללילה, לאור תכנית האש השלדית שנקבעה על ידי קצין-התותחנים יקבע במדויק את משימות-האש תלולות-המסלול; וקצין-ההנדסה יקבע את מקום הגדרות למשימות-הסכנה שטוחות-המסלול."

— "בסדר, המפקד, כשאסיים אבוא אליך עם תכנית המפורטת."

החלטנו להתחיל בגזרת "אריה". תכנית-האש ליום היתה פשוטה בתכלית. שלוש כיתות מקלעי-ה"ויקס" שהיו לנו בגדוד, חולקו כל אחת לגזרת-אחריות מסוימת. לכל פלוגה היתה כיתת מקלעי-ה"בראוננג" משלה; בסך-הכל עמדו לרשותנו 7 כיתות-מקלעים. ביום יוצבו המקלעים בנקודות הגבוהות שבמתחם באופן שאפשר יהיה להפעילם נגד האויב כבר בטוחים הרחוקים. ללילה, נקבע כי המקלעים יורדו לעמדות בשטחים הנמוכים שבמתחם, משם יוכלו לירות למשימות-הסכנה. בהתחשב במספר הכלים שעמד לרשותנו, יכולנו לקבוע במתחם כולו שבע משימות-סכנה שטוחות-מסלול.

בגדוד היו לנו בסיוע ישיר 3 כיתות מרגמות 81 מ"מ וכן סוללת מרגמות 120 מ"מ וסוללת תותחים 25-ליטראות. בסך הכל יכולנו לקבוע שש משימות-סכנה תלולות-מסלול במתחם כולו. עברנו מגזרה לגזרה וקבענו את המשימות במדויק. כל משימת-סכנה שטוחת-מסלול עלתה לנו בויכוחים רבים. רצינו שהמשימה תהיה ארוכה ככל האפשר, ושתהיה לוחכנית לכל אורכה — אלא שדבר זה היה דוחף אותנו אל מחוץ למתחם.

קצין-ההנדסה היה בכל פעם בולם אותי.

— "שמע", אמר לי, "המשימות האלו שלך מגדילות את גבולות המתחם בלי סוף..."

במרבית המקרים נאלצתי לחזור לגבולות שנקבעו ע"י המג"ד.

לפני כל עמדת-מק"ב קבענו גדר נוספת, בחצי מעגל וברדיוס של כ-40 מטר, כדי להגן

על היורים בפני רימוני-היד של האויב.

בחזיתתה של כל עמדה כזו הוקם קיר שקי-חול, בגובה חצי מטר, כדי להגן על היורים.

בפני אש הנשק-הקל והבזוקות של האויב.

— "האם אתה חושב שנוסיג את כל התיל?" — שאלתי את קצין-ההנדסה.

— "אל תדאג", השיב. "אנחנו צועקים ובוכים, ובסופו של דבר מקבלים הכל."

בסופו של דבר, סיימנו קצין-ההנדסה הבטיח שתוך 24 שעות יניח את המיקוש

בפערים שבין משימות-הסכנה השונות. את הגידור התחייב לסיים תוך 48 שעות.

בדרכנו אל המג"ד הבחנתי בעבודה הקדחתנית המתנהלת בכל האנשים חפרו שוחות,

תעלות-קשר, מתחו גדרות, מיקמו את הנשק.

מצב הרוח היה מצויין. את תשומת לבי משכו במיוחד פצצות-התאורה שהיו מונחות

ליד מרגמות 52 מ"מ וליד מרגמות 81 מ"מ.

— „אל תדאג“, ה־
שיב הוא. „תראה ש־
ישתמשו בכולן.“
המג־ד אישר את
התכנית. הוא הוסיף
ואמר :

A hand-drawn map showing three distinct contour areas, each enclosed by concentric lines. These areas are labeled with circled letters: B7 at the bottom left, B8 at the top left, and B9 at the bottom right. A vertical line runs through the center of the map, possibly representing a road or boundary. To the left of the contours, there are two small rectangular boxes containing dots, one above the other. Various Hebrew labels are scattered around the map: 'מחנה' (camp) appears twice near the top left; 'העיר' (the city) is written vertically near the top center; 'הנחל' (the stream) is written horizontally near the middle right; 'הים' (the sea) is written diagonally near the bottom right. A compass rose is located in the upper right corner, with arrows pointing towards 'צפון' (North) and 'דרום' (South). A curved arrow points from the bottom right towards the label 'הים'. Several straight lines intersect the map, some connecting different points or landmarks.

תכנית האש ללילה

עקרא

ח- חשיבת סכנה	זיקב
" "	סקרפ
" "	דגכות
81, כב, זטו	
עקוש	
החקפת איר	

אותה שעה הייתי משוכנע שהמגיד צדק. חיל-הרגלים של האויב לא יצליח, באם יתקוף בלילה, לעבור את המחסומים שהקימונו.

— אשכב לישון ואנוח, אמרתי לעצמי. מי יודע מה צפוי לנו מחר. יתכן והאויב יתקוף ביום. יתכן ויתקוף בלילה.

ואז, דוקא אז, אירע הדבר. בתחילה קרע את הדממה צרורו של מקלע ומיד אחריו
נפץ התפוצצות רימונים וצרורות תת-מקלעים. הכל היה פאומי, קצר וחד. חילצתי
עצמי מתוך שק-השינה ועמדתי על רגלי. אות האזעקה ניתן במתחם. האנשים קפצו על רגליהם
והחלו רצים, איש איש למקום המיועד לו. הכל התנהל בשקט... אך האוירה נתמלאה מתח
שכמותו לא ידעתי קודם לכן.

האויב נמצא כאן בסביבה, במרחק של כשמונה מאות, או אלף מטר. הוא מתקדם בודאי לעברנו.

עוד מעט והענין יתחיל. יכולתי לשמוע את קטעי דבריו של המג"ד במכשיר־האלחוט. בודאי מדבר הוא עם מפקד המארב, שזה עתה נתקל באויב.

— „כל תחנות, נמר!“ נשמע קולו של המג"ד במכשיר־האלחוט. „האויב מתקדם מכיוון דרום, פעלו בהתאם לתכנית! סוף“.

שוב היתה הדממה שולטת בכל. ואז נשמע קול־נפץ, כקולה של פצצת־מרגמה, ומיד לאחר מכן הואר השטח מסביב. פצצת־התאורה, שהיתה קשורה במצנח קטן, היתה יורדת אט־אט, כשהיא מתנדנדת ברוח הקלה שהיתה נושבת אותה שעה.

יכולתי להבחין בהם מיד. נראו במרחק כ־500 מטר, מתנועעים גושים־גושים על גבי המישור שהיה פרוס לפנינו.

— „אש!“ נשמעו צעקות מכיוונים שונים, ומיד נתמלא החלל רעש מחריש־אזנים של אש נשק־קל, שנבלע ברעם ההתפוצצויות של האש הארטילרית אשר הונחתה אותה שעה על מוצבינו. מסביבי היו עשרות פגזים נופלים בזה אחר זה מעלים עשן סמיך, כשרסיסייהם מתפזרים לכל עבר. תקעתי עצמי באדמה. הרגשתי בפי טעמם התפל והחורק של גרגירי חול. צעקות הפצועים החלו להישמע מסביב, החובשים ניסו לקום ולהגיש עזרה לפצועים.

הרמתי ראשי מעט. השטח מסביב היה מואר כמו באור יום. האויב, שנע בגושים מכונסים, נתפרס לפתע, מחלקותיו החלו מתקדמות־בראשי־חץ, כשהרווחים בין חייל לחייל הם כארבעה־חמישה מטרים. הם היו מתקדמים ויורים בכל כלי־הנשק שנמצאו בידם.

„הם נלחמים ממש כמו ביום“, הרהרתי.

ירינו עליהם ברובים ברובים ובמקלעים שהיו ברשותנו. פה ושם נראה היה מישור מהם צונח ונופל. המשיכו להנחית אש נור־ראית, ולהתקדם לעברנו במהירות ובבטחון. — „קפיטן גיל“ נשמעה צעקתו של ג'וני, נהיה ניצב מאחורי המק"ב. „קפיטן גיל! למה אנחנו לא יורים עליהם במק"בים? אנחנו יכולים לחסל אותם באלה“. — „אל תיגע במק"בים“, צעקתי, „הם יופעלו רק למשימות־סכנה, כשהאויב יגיע לגדרות“.

— „לכל הרוחות, קפיטן גיל“, צעק ג'וני. „למה אינכם מפעילים את הארטי־לריה? אתם שומרים אותם למשימות־סכנה ואנחנו כאן נהרגים האחד אחרי השני“.

אותו רגע ממש נפלה פצצה בעמדת ה־מק"ב. המק"ב וצותו היו מחוסלים. קולו של ג'וני שוב לא נשמע.

האויב המשיך להתקדמותו. כבר היה במרחק מאה וחמישים מטר מהגדרות. אש הארטילריה של האויב הוסטה ממוצבנו והונחתה רק על המוצבים האחוריים.

חשבתי שעתה נוכל לבלום את התקדמות האויב. אך לא כן היה. מספר כלי-הנשק שבגורתנו היה קטן ביותר, והאויב המשיך לירות בכל כלי הנשק-הקל שהיו ברשותו.
— „רק יגיעו לגדר“, הרהרתי, „שם תעצור אותם משימות-הסכנה. אמנם, מק"ב אחד חוסל, אך השני עדיין יכול לפעול“.

ירינו בצורה מטורפת. לפתע הרגשתי בגל חום עצום, ולהבה גדולה היתה משתפכת על-פני המדרון הקדמי של המוצב. „להביר“, חלפה מחשבה במוחי, „האויב הפעיל להביר“. עוד דקות ספורות והאויב היה במתחם. צות-המק"ב הספיק לירות צרורות-מספר, שהפילו כמה מחילי האויב והשאירו תלויים על הגדרות. ואחרי-כן — נשתתק.
— „נתקפל אל המוצב השני“, נשמעו צעקות המפקדים. רציתי לקום ולרוץ. משמאלי הבחנתי בחילי האויב הפורצים קדימה. רב-טוראי סמית שכב לידי אחוז עויות; הוא תפס בידי, תקע צפורניו בבשרי וצעק:

„קפיטן גיל, אל תעזוב אותי! קפיטן גיל, אל תעזוב אותי!“
פניו היו מעוותים, כל גופו רעד. הרמתי ידי והנחתתי אגרופי בפניו. הוא פקח עלי זוג עיניים תמוהות ולפתע קפץ והחל רץ אל עבר המדרון האחורי. רצתי גם אני. הגעתי אל המוצב השני. שם פגשתי במג"ד שעשה מאמצים נואשים לארגן את הכוח מחדש.
האויב המשיך להלום בנו כבאגרוף-פלדה, כשהוא מסתייע באש ארטילרית מדויקת. המוצבים שבמתחם נפלו בזה אחר זה. מתחם-הצומת נשאר מאחורינו.
היינו משרכים דרכנו לעבר המתחם הסמוך כשאנו נושאים עמנו רבים מפצועינו.
— „אבוד“, אמרתי לעצמי. „האויב פיצח את המתחם שלנו למרות העובדה שתקף אותנו בכוח של גודו בלבד. כל העמל שהשקענו, כל הגידור, כל משימות-הסכנה, התשמועים, המאר-בים, כל אלה לא היה בכוחם לבלום את האויב המסתער“.
כשהגענו למתחם הסמוך החלה אפרוריתו של השחר משתפכת על פני הכל.

למחרת היום הגיע מפקד החטיבה. הגיע תקיף ומלא מרץ. הוא בא, חקר ושאל — ואחרי-כן כינס את כל קציני הגדוד הבכירים.
— „ובכן“, פתח, „מה יש לכם לומר, מדוע נפל המתחם, וזה על-אף העובדה שעמד לרשותכם זמן ממושך יחסית להתארגנות במקום?“
איש לא השיב.
— „אולי יקום מישו ויסביר“, הוסיף המח"ט.

קפיטן מילס קם ואמר: — „המפקד, איני יודע מדוע נפל המתחם, אבל כל שאני יודע הוא שכשגילינו את האויב מתקדם על-גבי המישור במרחק של כ-500 מטר מהמתחם, ולאחר שהארנו את השטח, פתחנו עליו רק באש רובים ומקלעים — בעוד אש המרגמות, המק"בים והתותחים, נשארה נצורה לשם הפעלת משימות אש-סכנה“.

„אני יודע שביום אנחנו בונים את תכנית האש שלנו כך שנוכל לרכו את כל האש של כל כלי-הנשק לנקודה אחת; ולעומת זאת בלילה, בגלל הרצון להשיג סגירה הרמטית של המתחם, אנחנו הופכים את תכנית-האש למאובנת, מבלי שנוכל לרכו את האש כנגד האויב המתקדם לעברנו, עוד בטרם הגיע למתחם“.
קפיטן מור התפרץ לתוך דבריו.

— „יש לבטל את משימות-הסכנה, לבטל אותן מיד! יש להציב את הכלים בלילה ממש כפי שאנחנו מצייבים אותם ביום! רק בדרך זו נוכל לבלום את התקדמותו של האויב!“
מפקד החטיבה האזין ושתק. קפיטן צור ביקש רשות דיבור. הוא פתח ואמר:
— „אני חושב שמשמיות הסכנה הן דבר חשוב ביותר. למרות הנסיון המר שרכשנו

בקרב האחרון יש גם להבא להפעיל בלילה את המק"בים, את המרגמות והתותחים ממש כפי שהפעלנו אותם עד עתה".

רציתי לומר הרבה דברים, אך היססתי. ואז פנה אלי לפתע מפקד החטיבה ואמר :

— "ובכן גיל, אתה כקצין נשק-מסייע, מה יש לך לומר?"

— "המפקד", אמרתי, "יש לי מה לומר. אני אומר שהסגירה ההרמטית של המתחם

בקרב ליל אמש נחלה כשלון חרוץ. האויב תקף אותנו בגזרה צרה, הסתער עלינו, הלם בנו כשהוא מקבל סיוע ארטילרי כבד. מה עמד נגד האויב באותה גזרה צרה? בסך הכל כ-25 רובים וכ-8 מקלעים, בעוד כלי-הנשק העיקריים שלנו — המק"בים, המרגמות והתותחים — נשארו דוממים, חיכו לרגע שהאויב יגיע לגדרות. אלא שגם על הגדרות היה נתקל האויב במשימת-סכנה אחת או שתיים, שעה שכל שאר הכלים ממשיכים לסגור את המתחם כולו מכלי-עבר, בקטעים בהם אין האויב מתכוון להופיע כלל וכלל..."

...אנחנו מוציאים מארבים, תשמעו, יש לנו פצצות-תאורה נפלאות, אנחנו רואים

את האויב נע לעברנו במרחק חמש מאות, שש מאות מטר, כמעט כמו באור יום; ובמקום להמטיר עליו אש באותו קטע אשר מבחינת האויב הנו הקטע של הלחימה אל היעד, אנו ממשיכים לשבת סגורים הרמטית ומצפים לרגע שהאויב יגיע אל הגדרות.

— "ובכן גיל", הפסיק אותי מפקד החטיבה, "גם אתה מציע לבטל את משימות-

הסכנה?"

— "לא, המפקד", השבתי, "לא ולא! אני מציע שגם להבא נציב בלילה את הכלים

למשימות-סכנה. וזה למקרה שהאויב יגיע לגדרות מבלי שהבחנו בו. אך עם זאת עלינו לקבוע שיטה שתבטיח כי ברגע שנגלה את האויב ממרחק רב — נוכל לרכז לעומתו את מירב המק"בים, את כל המרגמות ואת כל התותחים".

— "אבל איך תעשה זאת עם המק"בים, כשלפניהם מוצבים קירות שקי-החול, ואיך

תבטיח הפעלה גמישה של התותחים והמרגמות?" שאל קפיטן ג'ונס.

— "אשר למק"בים", אמרתי, "נראה לי שאפשר לחפור לפני עמדת-משימת-הסכנה

עמדה נוספת לכל מק"ב, ממנה נפעל אל עבר האויב במקרה ונגלה אותו בטוחים של חמש מאות, שש מאות מטר. אשר לתותחים ולמרגמות, נראה לי כי אפשר ללא-קושי להפעילם בלילה ממש כפי שאנו מפעילים אותם ביום. על הבעיה הטכנית אפשר להתגבר. ברור לי דבר אחד: שעלינו לעשות כל שביכולתנו בשביל לגלות את האויב-המתקדם רחוק ככל האפשר, להאיר את השטח ולרכז אל האויב את מירב האש הנמצאת ברשותנו".

"כי במציאות, שעה שמתחיל הקרב, ישנה חשיבות מכרעת ליכולתנו להנחית את מירב

האש במקום הנכון ובזמן הנכון".

סיימתי דברי ונתישבתי.

אותו רגע שמע טרטורו של ג'יפ שטיפס ועלה במדרון עליו ישבנו. קפיטן ביל קפץ

מתוכו, רץ לעבר המח"ט, הצדיע ואמר :

— "המפקד, נתקבלה ידיעה כי האויב עומד לתקוף הלילה. מה הן הוראותיך?"

— "חכה ביל", השיב המח"ט "עלי להחליט כאן בשאלה חשובה ביותר". הוא קרא אליו

את המג"ד והחל מתלחש עמו.

סקרן הייתי לדעת מה תהיה החלטתו.

* * *

מה דעתך אתה, הקורא, מי צדק? קפיטן מור, קפיטן צור ואולי קפיטן גיל?